

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendőik: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 16. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁRISTVÁN.

# MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegkört és nyilttér 1'50 dinár, rendes 1'—Din., apróhirdetés 0'70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. december 1.

48. Szám.

## A moreni-i szonda.

A „Románo Amerikána“ Romániában természetadta erősen koncentrált enerzsiaforrásokat keres a földben. Moreni-ben vélte ezeket felfedezni; mert minden jel azt mutatta, hogy ott legalább is petroleumnak létezni kell. A szokásos módszertől eltérőleg itt mélyfúrást alkalmaztak. A furó már egy kilométer mélységben járt a földgömbünk testében, midőn a cső (szonda) nyílásán petroleum gázokat és gőzöket észleltek és e jelenségből még inkább megerősödött a feltevés helyessége.

Fúrta-fúrtak. Már 1453 méter és 85 cm. mélységben járt a furó, átfurva egy vastag igen kemény réteget, mely kétszáz atmoszférájú — tehát rettenetesen összepréselt, nagy nyomású, azaz nagy feszítő erejű gázokat ellensúlyozott. Amint a burok átfuródott, a gázok, mint egy visszatartathatlan árvíz, rombolva, bömbölve, búgva tépte át a meglékelt (ott tehát meggyengített- lokusz minorisz rezisztencia) köpenyt, megremegtette a másfél kilométeres szondát, amelyen át süvitve távozott, sőt azt is több darabra repesztette, kidobta. A tonnás vasdarabokkal úgy játszott ez az erő, enerzsia, mint a puskacsőben meggyulladt puskapor a kiröpített golyóval. Ezzel az összepréselt erővel, nem is számítva a gáz égési hőjének kihasználását, éveken át lehetett volna gépeket hajtani.

Ez a kitörő gyulékony gáz részint a surlódási önfelmelegedés következtében, részint talán a levegővel történt vegyfolyamat miatt avagy a környezetben volt égő anyagtól lángra lobbant, s 100—150 méteres vörös, füstnélküli lángoszlopként lebeg a nyílás szájadékától 1—1½ méternyi magasságban.

E lebegő hosszú lángcsóva azért nem bír ráúlni a nyílásra, mert a kiáramlás nagy ereje a lángot felemeli és a gáz nem képes oly gyorsan keveredni levegővel, hogy éghessen, amilyen gyors a kiáramlás. Majd ha a nyomás, a kiáramlás gyengébb lesz, a láng alsó vége lejjebb fog ereszkedni. Negyvenmillió köbláb gáz ég el kihasználatlanul naponta 10.000 dollárnyi értékben hiába. E láng melegsége

## Politikai hírek.

**Uj törvények.** Ófelsége a király legutóbb három új törvényt irt alá. Az egyik a kivitelre szánt mezőgazdasági terményekre vonatkozik. A törvény előírja, hogy és mikor kell azokat az illető terményeket leszedni, betakarítani, feldolgozni, csomagolni, szállítani stb, hogy az országból expedálni lehessen? Akik a törvény ellen vétének, 50.000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel sújthatók.

A másik törvény szól a mérgek és nárkotikus dolgok forgalmának ellenőrzéséről. Le van írva, hogy mik azok az anyagok, amelyek ide számíthatók. A büntetés a kihágásokért itt is igen szigorú.

Egy harmadik törvény szerint egy intézet lesz létesítve, amely hivatva lesz az ország külkereskedelmét minden módon elősegíteni. Ezen intézet a kereskedelmi miniszter mellett fog működni s a munkaköre mindenre ki fog terjedni úgy a bel-, mint a külföldön, ami külkereskedelmet előmozdítani, irányítani, segíteni és rendezni alkalmasnak mutatkozik. Erre az intézetre a mi országunknak nagy szüksége van, hogy terményeinket általa a külfölddel megismertessük s közbejöttével azoknak jó piacot s szállítási lehetőségeket biztosítsunk.

(égési hője) akkora, hogy 200 méternyi körzetben a nagy hőt elviselni nem lehet. 80 km.-nyire látható a piros lángnyaláb, és kb. 40 km. körzetet világít be. Az árkokban mindenfelé folyik a nyers petroleum, mintha talajvíz helyett petroleum lenne. A rázkódtatások megrepesztették a föld felső rétegeit és ezeken át jut felszínre a petroleum. E láng eloltása nem sikerült. Egyetlen mód lenne, elzárni a gáztól a levegőt. Ez, az u. n. tonnaharanggal sem sikerült, mert a nagy gáznyomás játszva dönti le magáról a harangot. Ki tudná egy folyton elsülő ágyucsőből kiáramló gázokat visszanyomással megállásra bírni. Oda, szembe vele, egy ugyanolyan rettenetes erő szükséges. (Egy másik morénii szonda.) Most a nyomás csökkentésére gondolnak, hogy 300 méternyi körzetben fúrásokat végeznek s így lehessen elvezetni

**A horvát szeptatisták jugoszláv ellenes aknamunkája.** A horvát legitimisták a Heimwehrrel szövetkeztek s Jugoszlávia ellen élénk működést fejtenek ki. A bécsi újságok hosszabb cikkekben megírják, hogy azok a merényletek, amelyeket az utóbbi időben Horvátországban, Zágreb-ben elkövettek, mind Bécsből voltak irányítva s ott lettek megszervezve. A Schlegel Antal s a rendőrség elleni merényletek, valamint a hidak és utak ellen elkövetett bűncselekmények számai mind Bécsbe és Grácba vezetnek. Ausztriában most annyi mindenféle politikai kalandor élve vendégjogot, hogy már maguk az osztrák újságok is megsokalották jelenlétüket s követelték az osztrák hatóságoktól, hogy ezeket az egyéneket távolítsák el Ausztria területéről. Meg van állapítva, hogy a horvát forradalmárok szoros összeköttetésben állanak a Heimwehrrel s a terrorista mozgalmat volt osztrák hadseregbeli katonatisztek irányítják, kiknek élén Szarkotics tábornok és Sztipetics alezredes állanak. Azután itt működik az a Percsec Gusztáv zágrebi volt újságíró is, aki máris halálra van ítélve árulásáért. A horvát szeptatisták állandó összeköttetésben vannak a Bécsben, Budapesten, Mün-

a gázok egy részét. Hónapok óta ég e forrás, amíg maguktól az erők meg nem gyengülnek, amíg a felhalmozott Istentől adott erők és okok a természet folyása szerint ki nem egyenlítetnek. Fine. Az embereket vezetni, gyeplőzni, uszítani bizonyos célok elérésére, lehet. Ember ember ellen is fog még menni, de az enerzsiák önmaguktól felszaporodnak és előbb-utóbb biztosan kitörnek. Rettenetes erővel ki fogják dobni az őket kihasználni akaró szondákat, ha végre hamarjában, már most, nem történik gondoskodás, hogy a népek kívánalmi kielégítést, létfenntartást, alkalmazást nyerjenek és hogy az őszinte, igazságos felebaráti szeretet megerősödjék. Ezek lesznek az enerzsiákat legyengítő faktorok, ezek fogják rendezni Európában felgyűjtött enerzsiákat. Da capo al Fine.

— N. —

chenben, Rómában, Szófiában élő társaikkal s mozgalmukat az osztrák legitimisták is támogatják. Ugy hiszik, hogy Miksa herceg, néhai Ferenc Ferdinánd fia is összeköttetésben áll velük. Azt írják a lapok, hogy mindezért az osztrák kormány a felelős s most Schober kancelláron a sor, hogy ezeknek a kalandoroknak a munkásságát mngakadályozza. Nagyon is helytelen a Reichspost című lap eljárása, mely a jugoszláv ellenes cikkeknek helyet ad, már pedig ezzel távolról sem szolgálja a Jugoszlávia és Ausztria közötti barátságos viszony előmozdítását.

**Olaszország, Anglia és Franciaország** szófiái követői a bolgár miniszterelnöknél megsürgették a jóvátételi terv elfogadását. A terv az, hogy Bulgária 37 éven át 12 és fél millió aranyfrankot fizessen. A bolgár kormány ezt nem fogadta el.

**Bulgária** fővárosában Szófiában nagy szabású tüntetések voltak a jóvátételi tervezet elfogadása ellen. A tüntetéseken 30 ezer ember vett részt. A szónokok elmondták, hogy Bulgária, a háboru, földrengés, árvíz és szárazságtól már is annyit szenvedett, hogy fizetni nem képes, s ha rá kényszerítik a nagy terheket, akkor az ország teljesen tönkremegy s veszedelmes zavargások fognak kitörni, melyek Európa békéjét veszélyeztetnék.

**A hágai jóvátételi értekezletet** január első napjaiban tartják meg. Addig Magyarország és Bulgária határozatára számíthatnak.

**Lengyelország.** Switalski miniszterelnök az alkotmány megváltoztatását tervezi. Az ellenzék pedig arra számít, hogy a parlamentet feloszlatják s új választásokat irnak ki.

**Csehszlovákiában a kormányválság még mindig tart.** Udrzsál ideiglenes miniszterelnök nem tud kormányt alakítani. Utána alighanem Hempel, szociáldemokrata fog kísérlezni, de azután valószínűleg Benes fog jönni hivatalnok kormányral.

**Az Orosz-kinai háboru teljes erővel kitört.** Az oroszok kinai területen vannak s a kinai csapatok már eddig is több ezer főnyi veszteséget szenvedtek. A kinaiak nem tudják vonalaikat az orosz túlerővel szemben megtartani. Ezen kívül Kinában még



polgárháboru is dúl. A kínaiak — dacára annak, hogy Kina aláírta a Kellogg paktumot, — kénytelenek lesznek egy nagy háboru borzadalmait elszenvedni. A legutóbbi harcokban is két tábornok s igen sok magasrangú tiszt esett el.

**Németország új külügyminisztere.** A birodalmi elnök a birodalmi kancellár javaslatára dr. Curtius birodalmi gazdasági minisztert külügyminiszterre nevezte, az elhunyt Stresemann utódjává.

**Oroszország külügyi népbiztosa:** Csicserin lemondott állásáról, mert beteg. Wiesbadenben fog gyógyulást keresni.

**A bolgár külügyminiszter a francia külügyminiszterrel.** Burov a bolgár- és Briand francia külügyminiszter találkoztak Párisban s a keleti jóvátételi kérdéssről tanácskoztak.

**A Rajnavidék kiűritése.** Ramsay Macdonald angol miniszterelnök a lordmajor beiktatási ünnepélyén beszédet mondott, melynek folyamán kijelentette, hogy december 15.-ig az utolsó angol katona is elhagyja a megszállott német területet. Eddig az időpontig a franciák is ki fogják üríteni a második zónát, míg a harmadikat, ha minden jól megy, 1930. június 30.-ig ürítik ki. Ez a világháboru végső fejezete, most a tartós béke korszaka következik.

Terjessze és olvassa  
a „Muravidék“-et!

# HIREK.

## HETI NAPTÁR

DECEMBER 31 nap. 49. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
1 Vasár.	F. I. Áll. ün.	F. I. Áll. ü.
2 Hétfő	Bibiana vt.	Aurelia
3 Kedd	Xav. Fer. hv.	Olivia
4 Szerda	Borbála	Borbála
5 Csüt.	Szabbas ap.	Vilma
6 Péntek	Miklós pk.	Miklós
7 Szomb.	Ambrus pk.	Ambrus

### Vásárok:

Dec. 4. Strigova; 6. Murszka Szobota.

### Időjárás:

Herschel sz. 1—3 hideg, 6-ig változó, 6-tól enyhül.

Tapasztalás sz. A hét szeles, viharos, sok hóval.

### Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	195—
"	Rozs	"	165—
"	Zab	"	190—
"	Kukorica	"	180—
"	Köles	"	185—
"	Hajdina	"	200—
"	Széna	"	60—80
"	Bab cseres.	"	380—
"	vegyes bab	"	280—
"	Krumpli	"	60—
"	Lenmag	"	350—
"	Lóhermag	"	1300—1400
Bika	8—	8:50	9:50 10.
Üsző	7:50	8:50	9— 10.
Tehén	3:50	4—	5—
Borju	—	—	14— 15—
Sertés	—	—	15— 15:75
Zsir I-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	1:25

### Valuta:

Zürichben 100 Din =	9.127 sfrk.
100 Doll. (E. A.) adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	" " 4900 "
100 Márkért	" " 1320 "
100 Frankért (Páris)	" " 215 "
100 Pengőért	" " 990 "
100 Schil. (Bécs)	" " 798 "
100 Cseh kor.	" " 168 "

— **A munka áldozata.** Horváth Miklós, Benko m. szobotai nagyiparos portása, nemrégén a cirkulánál fáfűrészeléssel volt elfoglalva, miközben egy fahasáb homlokán erős sebet ejtett. Első segély után a seb csakhamar beforradt. Utóbbi időben azonban a seb alatt erős fájdalmat érzett Horváth, a seb kiujult, amiért a kórházba kellett mennie. Segítség azonban már nem volt. Agyhárya gyulladás következtében meghalt.

— **Hivatásának áldozata lett Melles József** murszka-szobotai lakos, aki a községnél volt alkalmazva a villanyvilágítási teendők elvégzésére. A m. hét péntekén 22.-én a község északi határában levő transzformátor helyiségében volt teendője, ahova a főmérnökkel ment, mert erősebb transzformátort akartak a jelenlegi helyébe tenni. Állítólag a vezetőek árammentesek voltak, s Melles létrán felment a dolgát végezni. Az alatt állók látták, amint egy erős szikra Melles jobb könyökébe csapódott, amire Melles a létráról a karjaiba esett és még azt mondta nekik, hogy wasszirozzák meg őket. A következő pillanatban öntudatát elvesztette. Három orvos órák hosszat tartó élesztési munkája hiábavalónak bizonyult. A vizsgálat megindult. Ugy látszik valamilyen szerkezeti és anyagi hiba miatt tudott a nagy feszültségű villanyáram valahogyan bejutni a munka megkezdése előtt kikapcsoltatott. A boldogult Mellest már kétszer érte a villanyáram, amitől valamilyen ideges szívbajt kapott. Némelyek szerint az ijedségtől halt meg. Előre lát-

hatólag szigorú vizsgálatot fognak tartani, mert ez az eset rövid időn belül már a második, amely halállal végződött. Ilyesminek iskolázott alkalmazottak, szolid anyagok, pontos kezelés mellett nem szabadna előfordulni.

— **Hangverseny Murszka Szobotán.** Az itteni tartalékos tisztek klubja, ez évben olyformán ünnepli meg Öfelsége a király születésnapját, hogy a tényleges tisztekkel együtt f. é. 14.-én, szombaton este, a Szokol egyesület nagytermében, a varazsdini teljes katonazenekarral, hangversenyt rendez. Aki tehát klasszikus modern és jó zenét kíván élvezni, vegyen részt ezen a hangversenyen annál inkább, mert a családi jellegű összejövetelen az utcai ruhában való megjelenés kötelező; a belépődíj: szeminényenkint 15 Din, családjegy 25 Din, karzat és diákjegy 5 Din. Hangverseny után tánc. Az esetleges tisztá jövedelem a Vöröskereszt Egyesület javára lesz fordítva. Közlebbi adatok jövő számunkban.

— **Házvétel.** A „Dobrai szálló“ tőzsomszédságában levő Most-féle házra f. hó 20.-án volt a bírósági árverés. A házat Dobrai Vilma urnő, a szállodatulajdonos neje 190.350 Din.-ért vette meg.

— **A m. szobotai „Miklós vásár“**, mint minden évben, az idén is dec. 6.-án fog megtartani. Ez M. Szobota utolsó nagy vására, mely mindig jól szokott sikerülni.

— **Szlovénia hivatalos lapja** régi formájában megszűnt s helyébe „Kraljevina Jugoslavija Uradni List Kraljevske Banske Uprave Dravske Banovine“ cím alatt új hivatalos lap került, mely ezután a drávai bánóság egész területének lakosságát fogja szolgálni.

— **Uj hitelszövetkezet** alakult a ljubljana szövetkezeti köz-

## A Sveti Juraji szénbányában.

Szeptember hó.

Nagyon kevesen tudnak arról az Istenadta és természetalkotta gazdagságról, amely a Muravidéken található. Igaz, hogy fel lehet sorolni ezen kis terület értékét, de ha behatóbban foglalkozunk, akkor látjuk annak óriási évszázadokig tartó, kimeríthetetlen értékű gazdagságát. Szén, melyet Murszko Szrediste közelében Peklenicán bányásznak, a szelnicai petróleumforrások, a szveti mártini szénsavas forrás, melynek vize különböző betegségek gyógyítására igen alkalmas, melyet egyelőre csak a falusi nép használ, az agyagdombok melyekből évenként sokmillió téglát égetnek. Majd az egész világon ismert petánci és radelni szénsavas forrás, mely ivásra és fürdésre egyáltalában alkalmas. Végül a nagyközönség előtt ismeretlen „Sveti Juraji“ kis szénbánya, mely csekély munkaerővel és kezdetleges módon dolgozik.

Erről a „Sveti Juraji“ szénbányáról írok, hogy annak fontosságáról megismertessem a „Muravidék“ olvasó közönségét.

A motor, mely velem dőcög a girbe-görbe hegyi uton, nehezen halad előre a sárban és néha-néha nagyot zökkenve, mintha csak iteni akar-ná a bennülőket, hogy lassan járj tovább érsz. Az idő pénz! mondja a motorvezető barátom. No ha annyí-

pénzem volna mint időm, gazdag ember volnék. Minden különösebb baj nélkül érkezünk a főúton a megjelölt helyre, hol a jobb oldalra vezető mellékútra térünk. Itt már a szénhulladék mutatja az utat a bánya felé. Fent a bánya lejárata előtt, mert a bánya a völgyben van, már sok szén van felhalmozva és csak az elszállításra vár. A fák árnyéka alatt néhány munkától elfáradt munkás tartja déli pihenőjét. Egy igen meredek lejtőn haladunk lefelé, ahol néha-néha a nyakkitörés veszélye fenyeget. Leérve a bánya szájához, egy munkás külsejű ember a porszén között válogatja a használható darabokat. Ettől érdeklődünk a bányatulajdonos holléte felől. Barlek a bánya tulajdonosa, egyszerű munkásruhában jön elő és igen barátságosan arccal fogad, valószínűleg valami adóvégrehajtónak nézett. De hamar megbarátkozik, amikor megmondom, hogy ki vagyok és szépen és telmesen először horvát nyelven, majd mikor megtudja, hogy magyar újságíró vagyok magyarul kezd beszélni. Dicsekedve meséli, hogy a bányagazgatóság hivatalos kiküldöttje, a napokban volt kint és a felülvizsgálat után külön megdicsérte a bányában talált rendert.

Hát mennyi szén bányásznak? Jaj kérem igen keveset és kezdetleges módon, mert nincs pénzem a munkások kifizetésére, a bányamunkások meg nem akarnak pénz nélkül dolgozni, pedig most a szép időben so-

kat lehetne kibányászni. Hogyan viszlik fel a szén innen alulról, erre a meredek partra? Vannak kérem munkásaim ezek a hátukon puttonyban viszik fel a szén és öt dinárt fizetek métermázsáért a felvívésért. Ez egy állati munka, miért nem építenek egy felvonót a dombra? A veszendőbe menő apró szén egy egész gépházat elhajtana. Ahhoz is kérem pénz szükségesség. Ha egy megbízható egyén pár ezer dinárt adna kölcsön, akkor sok szén bányászhatnék kora tavasztól késő őszig és a városban felhalmozott szén a tél idején szépen lehetne értékesíteni, mert akkor Csakovecen és a közeli helyeken szénraktárakat állítanék fel. Miért nem adja bérbé a bányát? Már volt kérem egyszer, de a bérlő különböző adosságok hátrahagyásával eltűnt, pedig sok pénzt szedett össze. Nem régen értesített a betegségyező pénztár, hogy néhány ezer dinárt kell fizetni, a hátralékért. No öreg, maga bányász, vagy csak olyan műkedvelő? Kérem szépen én már dolgoztam a pécsi, salgótarjáni, trifaili és a zagorjai szénbányákban és szakképzettségem is van, mert Magyarországon bányász szakiskolát végeztem. (Elfelejtettem megkérdezni, hogy hol.) Hogy történnek a szállítások, hogyan fuvarozzák?

A fuvarosok igen drágák, öt dinárt számlának egy métermázsá szén elszállításáért. A lejtőn egy mezitlábás munkás ereszkedik alá százfolttal kirakott rubában és a kérdésre elmondja,

hogy naponta ha jól dolgozik, három métermázsá szén tud felvinni és mm. után 5 dinárt kap. Csak az tudja elgondolni micsoda egy munka ez, aki ezen utat már megjárta, persze teher nélkül. Én kérem valamikor erős nagy ember voltam és most teljesen le vagyok gyöngyölve. Bizony jó volna egy felvonó masina, mert jobb a bányában dolgozni, mint kint, lassan megtölti a puttonyát és már is kuszik felfelé roskadozó léptekkel. Van-e elég szén? Szén! Ha a bánya modern gépekkel volna felszerelve és berendezve, naponként 10—15 vagon szén bányásznánk, akkor is pár száz évig bányászhatnánk és mennél tovább és mélyebbre érünk, annál nagyobb a kalória tartalma. Ha tizenöt-huszezer dinárt befektelnék egy nyáron át, akkor már nagyobb forgalmat tudnék lebonyolítani, mert szén a környék legjobbjai közé tartozik. Majd ha legközelebb ki fog jönni, meg fogom a bánya belsejét is mutatni, de már a bányászok elmentek és így nem láthat semmit.

Elbucsuzok a kerges tenyerű, de meleg szívű bányásztól, a bányászok „szerencse felköszöntő“ jelszavával és reméljük, hogy akad még valaki, aki hajlandó pár ezer dinárral egy bányá-üzemet fellendíteni.

Különbö megemlítem, hogy ezen szén Csakovecen 25 dinárért árulják métermázsánként a házhoz szállítva. Megrendelhető Barleknél Sv. Juraj na Bregu. KOTZIG JENŐ.



pont kebelében — Pertocsán. Az elnökség hat tagból áll, melynek élén Varga István pertocsai kat. káplán áll.

— A gazdasági egyesület tagjai felhívják, hogy a tagsági díjakat az egyes megbízottaknak mielőbb fizessék be. Tagja az egyesületnek, az új egy. szabályok értelmében, minden földmiveléssel foglalkozó egyén lehet, ha csak egy drb. szarvasmarhája is van, nemkülönben okl. gazdászok és állatorvosok, kik mint ilyenek gyakorlatot folytatnak. Tagsági díj az 1930. évre 20 Din.

— A zágreni „Slavenska banka 22%-os kvótát fizet. Biztos forrásból tudjuk, hogy azok, akik a gornja-radgonai vagy murszka-szobotai fiókintézetbe betéteit elhelyezték, ha betétkönyvecskéiket felmutatják, a murszka szobotai Prekmurska banka d. d. november 26.-ától kezdve kitizedi nekik a betett összegük után eső 22%-os pénzüsszeget.

## Vándoruton . . .

Utam a déli tájakra vezet  
S velem nem viszek semmit egyebet:  
A lelkeket — benne virágos nyár . . .  
Deres őszre várni kár volna, kár . . .  
Elmegyek, elhagyok Hazám téged,  
Már nem látom tarolt mezőseged.  
Hogy is tudnám: visszajövök-e még?  
Talán ott örökké mosolyg az ég . . .

A vágy hív engem is, folyvást ragad,  
Hol megszállnak a gólyák, a darvak . . .  
Merre a Nilus vize hömpölyög,  
Hol nincs soha tél, és a nyár örök . . .  
Már érzem „Dél” rózsái illatát,  
Mik folyton nyílnak, nem mint odaát,  
Hol hervadt már minden virág szirma,  
S temetkezik dérbortolt sirba . . .

Ó, szebb itt a nap, a nyáréjszaka,  
A szerelem és az élet maga,  
Pálmafák alatt az édes álmom,  
S ahogy a dal széthangzik a tájon;  
Amit mesél a Nilusnak vize,  
Ó, ezért jönnek a darvak ide . . . !  
Hol tavasz van megint a nyár után —  
Hol az élet mosoly s boldogság csupán.

Isteni szép álmokból ébrednek . . .  
De lám: a darvak megint csak mennek!  
Utánuk kiáltok: „Merre szálltok?  
Hát nem ez az igazi hazátok?!”  
Hej! Nekem is eszembe jut Hazám,  
Pálma-árnyas öreg Nilus partján;  
Melynek habja felém sugja halkán:  
„Észak felé ragyogó tavasz van” . . . !

Éget a nap, kínoz, ki nem bírom!  
Könnyem hull „Dél” homokjára titkon.  
Kínoz a vágy . . . a lelkeim oly árva:  
Mért is jöttem messze „déli tájra”?  
Napja ennek poklok izzó tüze  
Százszor inkább várnék „deres őszre”,  
Halmaidon elhagyott szép Hazám, —  
Megyek is a vándor-darvak után . . . !

GÁLOSSY

## ORSZÁG-VILÁG.

— **Elfogták a zágreni gyilkosokat.** A zágreni rendőrség összefogdossa annak a gyilkos bandának a tagjait, akik megölték Schlegl Tónit, a Novoszi ujság igazgatóját, azután most nem régen, — mint megirtuk, — a zágreni kettős gyilkosságot követték el a rendőrség s a detektiv testület tagjai ellen, ezenkívül még egyéb súlyos merényleteket is követtek el. Eddig husz egyén van letartóztatva, a többi a rendőrség keresi, de még mindig van szökésben néhány súlyosan terhelt bűnös is.

— **A zágreni kommunistákat elítélték.** Az államvédelmi bíróság a Zágrenben letartóztatott kommunisták közül Herbany András 12 évi, Horvaj Iliut 15 évi, Vranes Miksát 12 évi, Valján Balázst 5 évi és Krossa Józsefet 5 évi börtönre ítélte.

— **A bolgár haramiavezér.** Uzunov Donce haramiavezér rablóbandája kifosztotta a szófiai személyvonat összes utasait, azután beszédet tartott az utasokhoz s elmondotta, hogy Bulgária összes forradalmárai nevében kiméretlen harcot indít a mai kormányrendszer ellen. Ugyanezt fenyegető hangon megírta a királynak és a miniszterelnöknek is. A nőket és a postakocsit a rablók nem bántották. A csendőrség üldözi a bandát.

— **Merénylet Mussolini ellen.** A bécsi „Stunde” című ujság most hozza körülményesebben annak a merényletnek a lefolyását, amelyet egy tiszt követett el Mussolini olasz miniszterelnök ellen október 10.-én. Mussolini Ostiába utazott autón az ásatások megtekintésére. Az uton rejtekhelyből katoná karabélyból egy tiszt rálőtt a második autóra, azonban Mussolini kivételesen a harmadik kocsiban ült. Vizsgálat után a tisztet halálra ítélték és ki is végezték.

— **Az első mesterséges sziget a tengerben.** Az amerikai partoktól 600 kilométernyire most épül az első sziget. A neve Morgan sziget lesz, a világhírű bankár nevét viseli, mert az építkezés élén ő áll. A sziget hossza 360 méter, szélessége 180 méter. Alakja tojásdad lesz s 40 méternyire fog a vízből kiemelkedni, tehát a legnagyobb hullámok sem érik fel. Alsó része 80 méterre nyúlik le a vízbe, tehát oly mélyre, hol a víz még mindig csendesen van, s így a sziget a legnagyobb viharban is stabil marad. Az építési költség 14 millió dollárba fog kerülni. A többi sziget már majd olcsóbb lesz; Európa és Amerika között 6 ilyen sziget épül Amerika számára. A szigeteken nagy hotel fogja az utasokat befogadni. Az első sziget januárra készen lesz, azután épül a többi.

— **Radics István szive és agyvelője.** A horvát Szövetkezeti Bank pénztárában egy dobozban megtalálták a mostani likvidáció alkalmával a horvát népvész szívet és agyvelőjét alkoholban konzerválva. Eddig erről senki sem tudott. A likvidáló bizottság elnöke a leletet most áadta dr. Macsek Vladkónak, az elhunyt legjobb barátjának, ki az ereklyét egyelőre a Dom szerkesztőségében helyezte el.

— **Különös öngyilkosság.** Egy longislandi (Newyork) fiatal leány repülőgépet bérelt, a repülőtéren felszállt s 600 méter magasból leugrott. Összeroncsolt tagokkal szedték fel egy ut mellett. Később a gép is lezuhant s darabokra tört.

— **A düszszeldorfi rém.** Egész Németországot nagy izgalomban tartja egy rettenetes ember, aki már harminchat egyént tett el láb alól s még mindig nem jöttek a nyomára s még csak nem is sejtik, hogy ki ez a rémes gyilkos. Düszszeldorf városban üzi borzalmas cselekedeteit s áldozatai asszonyok, fiatal, sőt még gyermeklányok. Áldozatait borzalmasan összemélti, szurkálja, azután elássa őket. Legutóbb egy öt éves leánykát csalt magával s meggyilkolta, azután bejelentette a rendőrségnek, hogy hol ásta el áldozatát. A kis leány testét ott meg is találták. Most meg legújában Pozsony várost tartja izgalomban ez a rém. Találtak ugyanis egy levelet, amelyben a düszszeldorfi gyilkos bejelenti, hogy ezután itt fog gyilkolni. Pozsonyban az utóbbi két év alatt meggyilkoltak két fiatal leányt s a gyilkos még most sem került elő. Itt is szorgalmasan nyomoznak a düszszeldorfi gyilkos után.

— **Meggyilkoltak egy agrárhivatalnokot.** A becskerekai agrárhivatal vezetősége megbízást adott Todorovics Jován hivatalnoknak, hogy Beodoa község mellett, Adolár pusztán vegyen el egy telepet a Szpájics testvérektől s adja át másoknak. A hivatalnok eljárta megbízatása szerint s azután kocsin hazatérőben volt. Szpájics testvérek azonban boszút esküdtek ellene, az uton eléje kerültek s miközben az egyik a lovakat feltartóztatta, a másik felugrott a kocsira s a hivatalnok nyakát átvágta úgy, hogy az nyomban meghalt. A kocsis azután jelentést tett, mire a csendőrök a két testvért a korcsmában mulatozás közben elfogták. A gyilkosság Becskerekén nagy feltűnést okozott.

— **Harmincezer éves koponya.** Budapesten, a Csillaghegyen játszó gyermekek egy agyagbányában teljesen elmeszesedett koponyát találtak, amelyről a vizsgálat már eddig is megállapította, hogy legalább is harmincezer éves. A kutatás most tovább folyik s újabb ilyen koponyákat találtak. A lelet tudományos körökben nagy feltűnést keltett.

— **Ezer csempész halála.** A múlt év folyamán Ameriában a szeszitalom ellen vétő csempészek közül a rendőrség ezer embert ölt meg. A kormány csak kétszázhatvanat ismer be.

## Miért?

Miért nem adatik lehetőség a vidéki szülőknek arra, hogy gyermekeiket olcsóbb költséggel járathassák a m. szobotai gimnáziumba? A kultúra iránti szomj, a tudomány feltétlen szükségessége már a földmiveléssel foglalkozóknál is riadót fuj, s ha csak egy kis jóakarát is uralkodik a vasut mérvadó köreiben, a meglévő vasut eszerint beállított menetrendjével ezt a lehetőséget meg lehet oldani minden különösebb áldozat nélkül!

# KINO V M. SOBOTA

V NEDELJO, 1. decembra  
popoldne ob 3 uri in  
zvečer ob 8 uri

## VRELA KRV

Glav. ul.

JAMES MURRAY.

5 činova

Ljubav — Sport — Ratne  
strahote.

## VSTOPNINA:

I. prostor 12 Din., II. prostor 10 Din. in III. prostor 5 Din.

Lastnik:

DITTRICH GUSTAV.

## Értesitem

a n. é. közönséget, hogy elvállalok javításra hócipőket, (galocsnit) és mindenféle gummicipőket, ugyszintén készítek rendes bőrcipőket gummitalppal. KOLOSSA JÁNOS uri és női cipész Murszka Szobota.

## Razpis službe.

Električno podjetje velike občine Murska Sobota razpisuje mesto samostojnega knjigovodja bilancista kalkulanta. Prednost imajo reflektanti, ki so bili že zaposleni pri električnem podjetju. Prosilci naj vložijo nemudoma svoje prošnje s spričevali pri županstvu velike občine Murska Sobota. Plača po dogovori. Nastop službe s 1. januarom 1930.

Župan:

2. BENKO, I. r.

## Vsakovrstne

surove in svinjske

## kože

küpuje po najvišji dnevni ceni

FRANC TRAUTMANN

Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

# KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

Imakönyvek, Emlékkönyvek, Albumok, Aktatáskák, Levélpapírok, Penkala arany-töltőtollak (14 karátos aranyból) stb. stb.

legjutányosabban kaphatók HAHN IZIDOR papirkereskedésében M. Sobota



## Gazdálkodás. Építsünk.

(Folytatás.)

Szélesebb ablakok és ajtók nyílásánál a nyílás felső részét is téglával boltozhatjuk ki, ami nemcsak praktikus, hanem igen tetszetős is lehet. A vályogtégláépítkezésnek megvan az az előnye, hogy a oazda előre is elkészítheti a vályogot és már a kora tavasszal meg lehet kezdeni az építkezést. Az esetben, ha a közelben

kő

van és az ingyen beszerezhető, úgy azt szintén fel lehet használni falak építéséhez. Nagy hátránya, hogy igen erősen tartja a nedvességet s nyirkossá teszi a szobát, ezért is szokás és sokkal jobb is vegyesen felhasználni téglával. Tisztán csak kőből épített ház az előbb említett nyirkossága miatt igen egészségtelen. A falazást mészhabarcossal végezzük és vakolni is ezzel érdemes. Meg kell még jegyezni, hogy a kőfalon a vakolat csak igen nehezen marad meg s ezért a lábazatnál, ahol a vakolat legjobban van kitéve rongálódásnak, teljesen felesleges dolog volna a kőfal vakolása, ezért alul némileg ugrassuk ki és hagyjuk szabadon.

A földel.

Az égetett agyagcseréptető készítését nem minden kislakásépítő gazda engedheti meg magának. Ezért célszerűnek tartom a sokkal olcsóbb és házilag készített

### agyagsindely-fedél

ismertetését. Az agyagsindely agyaggal bevont nagy szalmatáblákból áll, melyeket az abban keresztülfektetett karónál fogva kötünk fel horgonyzott dróttal a lécekre. A fedést teljesen a cseréptető mintájára készítjük, tehát minden házagot az utána következő táblával fedünk be. A táblákat a két rövidebb oldalán és tetején nyitott ládákban csináljuk és a körülbelül 15—20 centiméter magas oldalfalak egyik végén egy egy horonyt vágunk a szalmába szurt karó számára. Az így összeácsolt formába azután úgy helyezük bele a szalmát, hogy először egy vékonyabb réteg, kb. a tábla vastagságának egyharmada egy fél méterrel, 40 cm.-rel túlnyuljon a láda felső szélénél, tehát ott, ahol a rud számára az eszközölt kivágások vannak. A második réteget viszont, mely a ládát egészen megtölti, úgy helyezük el, hogy a szalma kalászos végeit a karó éppen lefogja. A dupla szalmaréteget, miután azt még egyszer gondosan, egyenletesen eltergettük, a karóval erősen leszoritjuk és a karótól kezdve azt mintegy 40—50 cm. hosszan jó zsiros agyagpéppel bevonjuk. Ezután az egész táblát körülbelül 20 cm.-rel feljebb húzzuk s a karót a kivágásokba visszatéve és erősen leszoritva, a szalmatáblának kinyuló részét közvetlenül a karó mellett áthajtjuk és egy bot segítségével a már agyaggal bekent oldalhoz erősítjük. Most erre újból agyagpépet kenünk mintegy 60 cm. hosszan és fafésűvel belefésüljük a táblába, majd ezt elvégezve, a táblák fejét is jól bekenjük a zsiros agyagpéppel. A táblák felső végénél, ahol a karó is van, a tábla másik oldalát is bekenjük mintegy félméter távolságban. Az ezután elkészített táblákat lécekkel elválasztva, egymásra rakjuk. Ha kissé — pár nap után — megszikkadtak, akkor a léceket kihúzzuk és a táblákat egymáson hagyjuk, mivel így el-

kerüljük a táblák gyors kiszáradását, ami a feltételnél azok megpedését és egyben használhatatlanságát vonná maga után. (Folyt. köv.)

## Közgazdaság.

**Az országos munkaközvetítő hivatal** legutóbb kiadott hivatalos jelentése szerint a munkanélküliség a folyó év június és július havában a következőleg mutatkozott: Juniában munkát keresett 14.965 férfi és 2174 nő; munkaalkalom volt 6675 férfi és 1955 nő részére. A munkaközvetítő hivatal elhelyezett 5361 férfit és 1547 nőt. — Juliában munkát keresett 14.431 férfi és 2939 nő. Munkát kínáltak 5691 férfinak és 1164 nőnek. A munkaközvetítő hivatal elhelyezett 3989 férfit és 1005 nőt.

**A „Ford“ gyárak.** A detroiti Ford gyárak 1929. szeptember havában 161.305 személy és teherkocsit gyártottak. Többet, mint a múlt év e havában. Október hónapra 175.000 kocsit volt előirányozva. Az elmúlt kilenc hónapban együttesen 1.663.408 kocsit készült s így biztos kilátás van arra, hogy az idei gyártás eléri, sőt meg fogja bizonyosan haladni a kétmillió darabot. A detroiti műveknél jelenleg 108.138 alkalmazott dolgozik, kik hetenkint teljes öt napon át vannak foglalkoztatva.

**Bánsági kereskedelmi és ipari ügyosztály.** Ilyen ügyosztály csak ott lesz felállítva, ahol szükség van rá. Ljubljában, a mi bánságunkban lesz ilyen ügyosztály.

**Egy tehénnek három borja lett,** Tóth Pál földművesnél baranyai Podoly községben. Mind egészségesek.

**Hány ember él a földön?** A Népszövetség nemrég kiadott egy könyvet, amelyben ki van mutatva a földön levő összes államok lakosainak száma. A kimutatás az 1913—1926.-ig terjedő időszak adatait mutatja s ebből meglátható az is, hogy tizenhárom esztendő alatt az emberiség mennyivel szaporodott. Míg a tizenhárom év előtti szám 1808 millió, addig 1926. év végén e szám 1922 millióra nőtt. Vagyis a szaporodás 13 év alatt 7 százalék s ha a szaporodás ebben a tempóban halad, akkor rövid idő múlva eléri a szám a teljes kétmilliárdot.

A földrészek szerint az emberiség elosztása így mutatkozik: a felénél több Ázsiában él milliókban 1026, Európában 514, Afrikában 146, Amerikában 232, Oceániában 9 millió ember él. A legnagyobb szaporodás volt 13 év alatt Ausztráliában, 15 százalék; legkisebb 3 százalék Európában, mert ez időre esett a világháború. Megtudjuk, hogy a

világháború csinált egy pár millió hazátlan embert is, kik mai napság tulajdonképpen egyik állam kötelékébe sem tartoznak.

**Vasuti fuvardíjvisszatérítés iránti kérvények,** ha azok jogosak, bélyegmentesek. Ha azonban a kérvény annak jogossága miatt elutasított, azaz, ha nem indokolt a fuvardíjvisszatérítés, akkor a kérvényezőn a bélyegilletéket (törvényes eszközökkel is) behajtják, ha záros határidőn belül a fél nem téríti meg.

**A gabona ára Kanadában** hirtelen felszökkent. Az ár-emelkedés annak tudható be, hogy az argentinai gabonatermést rozsdabetegség lepte meg. Több mint valószínű, hogy ez az ár-emelkedés rövidesen minálunk is vizsgálgra talál.

**Jugoszlávia — Magyarország — Románia** gabonakiviteli cégei, Magyarország kezdeményezésére, gabonaértékesítés (kivitel) végett szövetségre akarnak lépni. Az egyöntetű értékesítéssel el akarják érni a jobb áron való értékesítést. Jugoszláviából Dungserszki Gedeon nagybirtokos vezetésével egy bizottság már Budapesten volt, hogy a magyar érdekeltségtől megtudja a cél mivoltát. Ezek az információs megbeszélések teljesen kielégítették a bizottságot, s a közeljövőben mind a három ország megbízottai Beográdban ülnek össze, hogy az ügyet véglegesen megbeszéljék.

### Figyelmeztetek

mindenkit, hogy a Turópoljén lakó Anna nevű feleségem és Mária nevű lányom semmiféle adósságát sem fogom megfizetni.

KREGÁR STEFÁN  
Bakovci 121 h. sz.

## FIGYELEM!

Elsőrendű friss disznózsir kapható. Kicsinyben kg. 27 Din., nagyban kg. 26 Din. Míg a :—: készlet tart. :—:

## TURK JÓZSEF

vendéglőjében  
MURSKA SOBOTÁN.

Jobb házból való fiu  
**pincér**  
**tanonc**nak  
felvették  
**VEZÉR** vendéglősnél  
MARTJANCIN.

**Gyermekjátékok**  
Naptárak - Karácsonyi díszek

kaphatók:

**Erdösy Barnabás**

papír és játék kereskedésében

**Murska Sobota**

rom. kath. templom mellett.

Órajavításokat jól és olcsón végez

**Vaclav Plaček**  
órás Murska Sobotán

Lendavska cesta 13. (az izraelita imaházzal szemben.)

**Előjegyzési és falinaptárak az 1930. évre kaphatók**

**HAHN IZIDOR**

papirkereskedésében

—: MURSKA SOBOTA. :—

**Malomtulajdonosok**  
figyelmébe!

Raktáron tartok prima garam-szentkeresztitöt-köveket minden nagyságban a legolcsóbb áron.

**SAMUEL EPPINGER**  
DOLNJA LENDAVA.

Legjobb

**kerékpárok**

valamint alkatrészek  
jutányosan kaphatók

**Nemecz János**

vas- és gépkereskedésében

**Murska Sobota.**